



Ugeblad og Annoncetidende
for Allinge-Sandvig.
Gudhjem, Østerlars, Hasle
Olsker, Rutsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Udgifter:
Otto Gornitzka. Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri
Oplag ca. 3500 Eksemplarer

Nr. 49

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - - - 6 Ø.

Fredag den 7. December

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1928

Det gamle Træ.

Der stod en gammel Poppel
i Centret af vor By
med Roden dybt i Jorden
og Kronen højt mod Sky.
Den trodsed Vintrens Kulde
og Sommersolens Brand
og Stormens vilde Favntag —
ja, selve „Tidens Tand“.

Med Søkende saa mange
den sattes smukt i Rad.
Men de blev fældet alle
med Stamme, Top og Blad.
„Det store Træ“ alene holdt
Stand — en vejrbidt Knark
med Tidens ramme Runer
dybt ristet i sin Bark.

Det saa, hvor Byen voksede,
og Hjem blev lagt ved Hjem,
saa, hvor man stred og stræbte
og kæmpede sig frem
at faa en „Plads i Solen“,
hvor trygt man turde tro,
at Livet vilde trives,
og Lykken kunde bo.

Det Freds- og Ufredstider
saa over Jorden gaa
og hørte Godtfolks Visdom
af Tegnene at spaa;
men lige støt det hæved
sin Krones brede Hat,
mens løndomsfuldt og sælsomt
det sused Dag og Nat.

Til Vejens travle Færdsel
og Gadelivets Spil
i Alvor som i Gammen,
i Taarer som i Smil
— til Dagens Larm og Uro
og Nattens dybe Fred —
til alt var Træet Vidne
og tænkte sit derved.

Og ved dets Fod fortroligt
man drøftede Dagens Krav.
Snart drøje Ord, snart blide
man der hinanden gav.
Og Barneleg og Ungdomsskæmt
og djærve Manddomsord
har Træet hørt, medens Vinden
med Suk i Kronen for.

Og vilde man for Alvor
hinanden vække op,
saa tilbød Træet frostaf
sin gamle, runkne Krop
og taalte tusind ærtende Søm
og Hammerslag.
hvoraf det drøjt bar Mærker
indtil sin sidste Dag.

Plakater smaa og store —
i Farver uden Tal
om Kirkefærd og Foredrag
og Politik og Bal
og Biograf og Cirkus
og Sport og Karussel
og Bær — og ny Kartoffler —
ja og Fest med Andespil.

— Dem slog man op paa Træet
— og mange fler' endnu;
og naar det først var gjort,
var man tryk i Sind og Hu;
saa vidste man, at nu fik
enhver fuldgod Besked,
og nu gik Verden roligt
i Lave og i Led.

Men Kaar og Tider skifter
og Kravene med dem,
for aged man med Stude,
nu farer vildt man frem
i Motorvogn ad Veje
og Gadekryds og Sving
og kræver Plads og mere
Plads, det er en given Ting.

Vejstøvet graat og giftigt
i Skyer hvirvled op,
føg ind i alle Sprækker,
tilsmudsed Kluns og Krop,
fandt ind i hver en Stue,
var den end nok saa ren.
Saa brød en Dag man Vejen op
— og „lagde den“ med Sten.

Saa vided' ud man Gaden
og retted' op et „Knæ“.
Saa dømte man til Døden
det stoute gamle Træ.
Men end den sidste Morgen
bød den sin Krone til
for Spurves muntre Kvidren
og Stæres Fløjtespil.

Saa kvisted man dets Grene,
de faldt med Suk til Jord.
Bort flygtede med Undren
det glade Fuglekor.
Saa skjælv den gamle Kæmpe
for Sav og Økseslag;
dens Kraft var brudt, den
vakled og segned med et Brag.

Det gamle Træ holdt Vagten,
til det fik Rejsbud. —
Mens Aar til Aar nu kæder,
vil Mindet slettes ud.
Snart er det kun „de gamle“,
der husker hvor det stod
med Kronen højt mod Himlen
og Byen mod sin Fod.
I. K.

Streng Vintre.

Den første streng Frostvinter
i Nordevropa, som Historien be-
retter om, faldt i Aaret 1042. Den
Gang var Kulden saa stærk, at
man med Hest og Slæde kunde
køre over Kattegat fra Sverrig til
Danmark. Derefter gik der næsten
200 Aar, før der atter berettes
om saa langvarig og streng Kulde.
Først i 1293 var Temperaturfor-
holdene saadanne, at man kunde
køre paa Isen fra Oslo over Ska-
gerak til Jylland. Den næste „Is-
vinter“ lod ikke vente saa længe
paa sig. I Aaret 1323 kunde Folk
til Fods eller med Hest og Slæde
tage over Isen fra Lübeck og Dan-
zig til Danmark. Ni Aar senere,
i Vinteren 1332, kunde man ride
over Isen til Lübeck Ogsaa mel-
lem Kysten af Mecklenburg og
den danske Kyst har Havet i tid-
ligere Aarhundrede gentagne Gan-
ge været tilfrosset, nemlig i Aarene
1423, 1507 og 1545, medens man
i Vinteren 1450 kunde køre fra
Stockholm tværs over Østersøen
til Reval i Estland og fra Memel
til Blekinge. Og der var daglig og
fast Forbindelse over Isen mellem
Lifland og Sverrig. „Der herske-
de en Kulde“, hedder det i en
gammel Krønike fra den Tid, „som
ingen tidligere havde kunnet gøre
sig begreb om“. Kun i 1459 var
Østersøen helt tilfrosset, medens
den ellers i et Tidsrum af 800
Aar kun otte Gange har været
islagt, at man kunde køre paa
Isen langs Kysterne.

I Aaret 1658 kom den histori-
ske Vinter, som ved sin strenge
Frost gjorde det muligt for Karl

Forsvundne Bondesysler.



Ulden kartes.

De gamle Bondeskikke uddør, de gamle Indendørs-Bondesysler forsvinder ogsaa. Med Trafikmidlernes hastige Udvikling er Land og By rykket nærmere sammen. Afstandene spiller ikke mere den Rolle, som for et Par Slægtled siden, og Industriens Udvikling har gjort det af med meget af det Hjemarbejde, som Bønderne i de lange Vinteraftener syselsatte sig med. Det kan ikke betale sig længere at tilberede Tøj selv, thi Fabrikstøjet er langt billigere. Ganske vist er det ikke saa holdbart, men det kan dog bruges. Endnu kan man dog enkelte Steder finde at nogle af vore Bedsteforældres Bondesysler holdes i Ære, men de bliver færre og færre, og det er nu kun som Tidsfordriv, de anvendes ikke for Indtægtens Skyld. Vore Billeder vil maaske kunne vække Minderne fra deres Ungdom, da man kartede Uld, skjættede Hør og støbte Lys. Man samlede ofte en Del



Skjætning af Hør.

Koner til Hjælp ved Kartningen, og medens Konerne og Pigerne kartede, spillede Karlene paa Violin og sang Viser eller fortalte Historier. Disse Sammenkomster, Kartegilder, som de kaldtes, medførte ikke blot Fællesskab i Arbejdet, men ogsaa i Aandslivet. Vel kunde Indholdet af Viser og Historier ofte være pjanket, hvadenten det nu var Historien om „Ridder Peder med Sølvnøjerne“, Lillekurt og Kong Lavring“ eller „Sigfred og Kong Melville“, der fortaltes, men Betydning havde det nu alligevel for Aandslivet i Landets afsidesliggende Egne. Det samme Liv, det samme Interiør fandt man ved Bragning og skjætning af Hør, hvorimod Lysstøbningen var noget for sig,



Lysestøbning i Hjemmet.

den X af Sverrig at gøre sit dri-
stige Krigstog over Store Bælt.

Ogsaa i Aaret 1774 herskede
der en streng Kulde over hele
Skandinavien. I en gammel svensk
Kirkebog hedder det derom: „I
Aar har det været en saadan Vin-
ter, at ingen kan erindre Magen.
Vinteren begyndte før Jul med en
saadan Kulde, at alt frøs til Is,
at Søens Bølger lagde sig ligesom
tæmmede Dyr, og der lagde sig
et saa tykt Isdække, at man kun-
de køre over Brabugten i Stock-
holms Skærgaard. Og i fulde tre
Maaneder varede Kulden“.

Aaret 1844 udmærkede sig og-
saa ved sin strenge Vinter. I Syd-
sverrig sank Temperaturen til 36
Gr. Celsius, og Mennesker og Dyr
frøs ihjel i massevis. Frosten naa-
de efter Beretningen fra den Tid
to Meter ned i Jorden, og imod
de hushøje Snedriver, som blev
blæst sammen, kunde ingen Sne-
plov udrette noget. Efter denne
haarde Vinter fulgte en regnfuld
Sommer med fuldstændig mislyk-
ket Høst. „Elendighed og Nød
herskede overalt, og mangen Bonde
maatte dette Aar gaa fra Gaard
og Grund“.

Ogsaa i Aarene 1863 og 64
havde de skandinaviske Lande
haarde og strenge Vintre. I 1870
blev det streng Frost allerede i
November. I Skaane sank Tem-
peraturen ned til 30 Grader Cel-
sius, og Øresund frøs til, saa at
man kunde løbe paa Skøjter mel-
lem Malmø og København, og
køre med Hest og Slæde mellem
Helsingborg og Helsingør.

krævede andre Forhold end dem,
Folkestuen kunde byde paa. Nu,
hvor det elektriske Lys snart er
naaet ud til den mindste Krog af
Landet og skinner saavel inde i
Stuehuset som i Stald og Lade,
er Lysstøbningen i Hjemmene
helt ophørt. Men ogsaa denne
Bondesysel vil endnu staa i æl-
dre Folks Erindring som en Be-
givenhed, der samlede Interesser-
ne. Nu, hvor der er saa meget,
der spreder Interesserne, og gør
Livet flygtigere, kan det være godt
en Gang imellem at tage en Duk-
kert i Fortidens Bondeliv.

Vandmøllen ved Vang.

Som tidligere omtalt her i Bla-
det har Formanden for den her-
værende Afdeling af Foreningen
„Bornholm“, Kapt. C. E. Koeløed,
for længere Tid siden taget Ini-
tiativ til Redningen af den gamle
interessante Vandmølle, der hen-
laa i en saa sørgelig Forfatning,
at man inden ret længe maatte
imødesee dens fuldstændige Til-
intetgørelse.

Ved betydelige Ofre fra Fore-
ningen Bornholms Side og et større

Tilskud fra „Nationalforeningen Bornholm“ er Vandmøllen nu istandsat.

Snedkermester Lind Hasle har udført Arbejdet og har skilt sig særdeles nydeligt fra det.

Den ligger i naturskønne Omgivelser i et Dalstrøg Syd for Vang helt nede ved Kysten. En lille Bæk risler forbi og laver smaa Vandfald over Klippeblokke og Kampesten og snor sig muntert under Brombærranker og Caprifolier i Læ af Ask og Eg.

Det er ikke saa længe siden, Vandet plaskede gennem en Rende i Taget og ned paa Vandhullet og den hvidpudsede Møller tappede Melet ud af Kværnen; navnlig havde han travlt i Vindstille, naar den bevingede Konkurrent i Rutsker maatte ligge stille.

Meget sniødt er den indrettet med Opkørsel i Højde med Mølleloftet.

I 1850'erne hed Ejeren Poul Hansen. Han solgte Møllen til Janus Holm. Efter denne blev Jens Peter Jørgensen Ejer af Møllen. Han lod den gaa i Arv til Sønnen Poul Jensen. Hans Søn igen Peter Jensen har siden 1910 ejet Møllen.

For ca. 20 Aar siden havde den nuværende Ejer endnu Møllen i Drift, men da Rotterne om Natten aad, hvad der efter Malingen var bleven til Rest i Kværnen, kostede det ham ekstra en Skæppe Mel for hver Maling hvorfor Mølleren indstillede Driften.

Der staar dog endnu tilbage at sætte de indre Organer i Orden. Kværn, Tandhjul og øvrige Grejer findes endnu i Bygningen og vil med forholdsvis ringe Bekostning kunne sættes i Stand.

Var det ikke en Tanke, at tage Anledning heraf til at danne en Afdeling af Foreningen Bornholm i Rutsker, der kunde sætte sig denne Opgave som første Maal?

Oftede ser man i Bladene Foreningens Opmærksomhed blive henledet paa dette eller hint, som Foreningen burde tage sig af. Som Eksempel kan nævnes Stubmøllen i Tejn, og der er mange andre Opgaver, der venter; men det kræver alt sammen Midler, som det kniber at skaffe til Veje. Vandmøllen i Vang staar nu som et smukt Resultat af Foreningens Virksomhed, og sammen med de mange andre Resultater opfordrer dette til forøget Interesse og Ofervillighed overfor vore talrige naturskønne og historiske Minder. Meld Dem ind i Foreningen og støt Sagen.

Fra Uge til Uge.

Nordbh.s Gættekonkurrence

fortsættes i dette Nummer, se Bagsiden.

Vi har allerede modtaget en Del Løsninger til vor 1ste Præmieopgave, men gør vore Læsere opmærksom paa, at Løsningerne hertil maa indleveres i lukket Konvolut mærket 1ste Præmieopgave, da vi ellers ikke kan skelne Brevene fra anden Korrespondance. Løsningerne til vor anden Præmieopgave kan derimod nedlægges uden Kuvert i den dertil bestemte Postkasse.

Se Reglerne.

For at undgaa Forsinkelse

af Bladet, bedes de averterende sende deres Annoncer senest Tirsdag i hver Uge.

Ærede Læsere!

Med dette Nummer af „Nordbornholm“ følger Indbetalingskort for 2det Halvaar 1928, som bedes

udfyldt og tilsendt os inden den 15. December. Samtidig bedes bemærket om vore Læsere ønsker Bladet tilsendt en eller to Gange ugentlig fra 1. Januar.

I Landdistrikterne vil Postbudet — i Byerne vore Bude — kvittere for Beløbet.

Tegn Abonnement for Januar Kvartal.

Saafernt et tilstrækkeligt Antal Abonnenter tegner sig vil „Nordbornholm“ udkomme 2 Gange ugentlig i det nye Aar, bringe mere Læsestof og bedre være istand til at bringe Nyheder af almen Interesse. Prøv et Kvartal og se, hvad vi kan byde Dem for kun 1 Krone!

Postvæsenet meddeler,

at Pakker til Julen maa være indleverede senest den 21. Decbr. og Breve den 22., kun indenbys Breve og Kort besørger den 23. Decbr.

I Landdistrikterne omdeles Post overalt den 23., 24. og 25. Decbr., derimod ikke 2den Juledag.

Søndag den 23. Decbr. holdes Postkontoret aabent fra Kl. 12—18. Juleaften lukkes Kl. 14, Juledag er aabent fra 9—10 og 2den Juledag er Kontoret lukket.

Den bornholmske Komædie

i Hasle i Søndags havde samlet fuldt Hus. Længe før Spilletiden maatte Billetsalget standse og den røde Lygte sættes ud. Komædien blev glimrende spillet, og Bidraget bragde løs efter hver Akt.

Efter Opfordring spilles Komædien igen paa Søndag.

Giv en Skærv til de syges Jul!

Aaret haster mod sin Grav; den sidste Gave, som det gav, var Jul ved Vintertide. — Kan vi lette Næstens Gang; da toner glad vor Julesang, og glemmes egen Kvide.

Han, som kom med Guddomsmagt har selv engang det Ord fremsagt: „Vi elske skal vor Næste“. Vil du lyde Herrens Bud, da maa du kærligt dele ud til dem, der Sygdom friste.

De, som trofast plejer saa, og gerne glæder store, smaa, nu Midler ej maa savne. — Giv din Skærv, ja giv i Dag; vel aldrig findes bedre Sag at hjælpe, glæde, gavne.

Du, som selv er stærk og sund; tak Gud derfor af Hjertens Grund; bedst Tak dog Gerning bliver. Da med Juleklokkens Klang, tone skal vor Glædessang. — Gud elsker en glad Giver.

O. L.

Logiværter Anmeldepligt.

Fra 1. Januar træder skærpede Regler for Hotellers og Pensionaters Anmeldepligt i Virksomhed; disse gælder ogsaa for enhver, som uden Vederlag huser ubekendte eller omvandrende Personer.

Anmeldelserne skal ske til de respektive Politistationer hver Dag inden Kl. 10 Form. paa Kort, der faas i Handelen a 65 Øre pr. 100 Stk. Paa Landet skal skriftlig Meddelelse hver Dag tilsendes Politistationen pr. Post.



Køb danske Varer

og De gavner det danske Landbrug og Industri og skaffer Arbejde til Landets mange arbejdsløse.

Hammerøns Granitværk

foretog i Tirsdag en stor Stensprængning efter et nyt System med lodrette Minegange.

Som Prøve var der kun anvendt 600 kg. Sprængstof mod indtil 1600 kg. ved tidligere Sprængning,

men da denne Metode er virksommere, er det Meningen at fortsætte dermed.

Biografen.

Raske Riviera Rejsende hedder en lystig Film med Fyrtaarnet og Bivognen i Hovedrollerne; den forevises paa Søndag i Biografen.

Sandvig Plantage.

—0—

Takket være det nogenlunde gode Vejr i Søndags var der stor Tilslutning til Plantningen. For P.s Bidrag (10 Kr.) havde Planteskabet indkøbt 500 Fyrretræer (3—4 Aars) og for H.s Bidrag (5 Kr.) 200 Egetræer. Disse 700 Planter plantedes i Løbet af 1½ Time af ca. 30 interesserede og arbejdsvillige Plantere.

Dir. Bidstrup Strandhotellet leverede det obligate Vintræ — en Forsmag paa Skovens Sødme.

En lille Fyrrelund, der plantedes paa et Sted, hvor der tidligere har staaet en Faarefold, døbttes „Faarelunden“.

Som det vil ses af ovenstaaende, er det ikke stor Kapital, det drejer sig om. For ca. 100 Kr. antager vi, at hele Sletten vil kunne plantes.

Forhaabentlig kan der stadig gøres Regning paa tilstrækkelig frivillig Arbejdskraft, der tager det lille Formiddagsjob som en Fornøjelse og ikke som et Arbejde.

Hvem tegner sig for Bøgetræerne eller for Røn, Ask, Elm, Gran m. m.?

Selskabet har for et Tilskud fra Østersøbadet indkøbt 1000 Fyrretræer, som vil staa til Disposition for aktive Plantere paa Søndag Formiddag. Vi haaber paa godt Vejr, men selv om der skulde komme lidt Frost i Luften, kan man nok plante alligevel.

Lad denne Vinter blive en Plantevinter!!
Reporter.

To Husmodre.

—0—

En lille, bleg og forknyt Mor sad forleden med sine 3 Smaa-børn og spiste smurt Brød til graa Kaffe.

Maaltidet skulde gælde for Middagsmad.

„Vi har da ikke Raad til at faa varm Mad hver Dag“, sagde hun. Og det kunde tilvisse ses paa dem alle, at de ikke fik, hvad de trængte til.

Begrundelsen var imidlertid ganske gal.

Der er nemlig megen god Mad, der slet ikke er dyrere end Margarine paa Brød til graa Kaffe.

Her skal anføres, hvad en anden Husmoder, der paa ingen Maade bruger flere Penge end forannævnte, og hvis 4 Børn alle er velsignet sunde og rødkindede, siger derom:

„Ok, der er da megen Mad, der er lige saa billigt, ja, billigere. Naturligvis faar vi ikke meget Kød; men det gør jo ikke noget. Til Gengæld smager en Frikadelle vidunderligt de faa Gange, vi faar den.“

Grød og Vælling, Kartoffler og Gulerødder er vor væsentligste Kost.

En sjælden Gang flatter jeg mig med et Grisehoved til 1 Kr. 50 Øre, eller et Oksehoved til lignende Pris, — deraf bliver flere Pund Fars, saa det er nu særlig billigt, — eller en Skank til Suppe.

Og saa bruger jeg altid Tælle til at stege og bage Pandekager i, medens Greverne anvendes til Bixemad.

„Det er nu saa morsomt at

Dejlige friske Spiseæbler

til billige Priser.

Alle de nye, tørrede Frugter er meget rimelige i Pris, hvorfor vi i Aar meget let har kunnet vælge de allerbedste Sendinger af fuld-baaren Frugt og alligevel sælger disse til den lave Pris.

Nordlandets Handelshus.

kunne holde Hus med saa lidt*, En 15 Mdrs. gammel siger hun til Slut.

„De vil maaske ikke tro det“, tilføjer hun, idet hun halvvejs stolt, halvvejs forlegen sukker ind mod Naboens og hvisker: „Men jeg bruger ikke mere til vi 6, end Tømmerens Kone derinde til 3, hende selv, Manden og et 2-Aars Barn. Og endda er jeg aldrig i Pengeforlegenhed, det er hun altid“.

„Naturligvis“, føjer hun til, „det koster Spekulation og det koster Arbejde at faa det hele til at gaa saa godt. Men det er jo bare saa morsomt.“

Elisabeth.

De Rygter, jeg har udspredd om Ove Kofoed, St. Muregaard, at han har nogen eller nogle Arvinger og er blevet udvist et Sted, passer ikke. — Da der intet Menneske er, der har søgt ham ang. Kvindfolk, tilbagekalder jeg det herved som det rene skære Løgn og Opdigt.

Kristian Hanson.

Et Guldarmbaand

er fundet udenfor Allinge Teatersal og kan afhentes hos Vognm. Andersen mod Betaling af denne Annonce.

Licitation

over Kørsel fra Rønne afholdes MANDAG den 10. Kl. 8 i Forretningen. — Bestyrelsen forbeholder sig Ret til Valg mellem de lavestbydende.

Olsker Brugsforening.

K. F. U. M. og K. i Rø

afholder Adventmøde Lørdag d. 8. ds. ved Soldatermissionær BERG. ONSDAG d. 12. Lysbilleder. Sekretær THINGGAARD. Møderne er Kl. 7,30 i Salen. Alle velkomne.

Vi køber gerne fine slagtede Gæs og Ænder

til Levering den 17., 18. og 19. December; men ring forud og opgiv, hvor mange der kommer. Nogle friskskudte Harer købes gerne.

Nordlandets Handelshus.

Nye Sendinger

af de bedste Kvaliteter

Bageri Flormel, amerik. **Kage Flormel** samt **Rugsigtemel** og **groft Rugmel** som, i Anledning af Julehandelen, sælges til meget billige Priser. — Vi expederer og afvejer Melet i større og mindre Poser, alt eftersom Kunderne ønsker at forsyne sig.

Sunde, tørre Kornvarer tages som Betaling for alle Indkøb til Julen.

Nordlandets Handelshus

Ægte Amager Hvidkaal, Rødkaal

sælges til lave Priser.

Nordlandets Handelshus.

En 15 Mdrs. gammel

Tyr,

god Afstamning, er til Salg eller Bytte med Lødekvier paa Klippegaard, Rutsker. Tlf. 86 x.

Huder og Skind

opkøbes til stor Overpris.

Søbemagasinet „Prima“.

En Springtyr

er til Salg. Et Føl eller Grise kan tages i Bytte.

Dyndegaard, Klemensker. Tlf. s. 39.

Kurvestolen

bortgaves paa Adgangskort Nr. 29. ved Foredraget paa Betesda.

Husbestyrerinde

søges straks. Helst ældre, enlig Dame til et mindre Hjem.

Billet mrkt. „Husbestyrerinde“ bedes indlagt paa Bladets Kontor.

Bestillinger paa stærke, fikse

paaklædte Dukker

modtages. Dukkereparationer udf. — Stof modtages til Plesse og Hulsøm. Prøver fremvises gerne.

Henv. Margrethe Kofoed, Tlf. 77. Fuglesangen, Allinge.

Et fire Fags Hus

er til Salg ved Henvendelse til Giarimester Munch, Hasle.

Et Hus

ønskes til Købs, fra 4—20 Tdr. Land.

Valdemar Mortensen, Bolleris. Klemens St.

Nyt Radioapparat

sælges Laurits Kofoed, Allinge.

P. C. Holm.

Porcelains-Spise- og Kaffe-
stel føres i mange Mønstre, fra
den kongelige Porcelainsfabrik fø-
res musselmalet og blaablomstret
— andre Mønstre fremskaffes —
Ønskes noget fremskaffet til
Julen udbedes Bestilling snarest.

Vaser og Skaale i nye smukke
Façonner.

Alle Slags Glasvarer i meget
stort Udvalg til billige Priser.

Keramik fra Michael Andersen,
Rønne, er smagfuld Kunst og
til overkommelige Priser.

Tlf. 39. **Allinge.** Tlf. 39.

Tørrede Æbler

pr. Halvkg. 75 Øre.
Prima Spiseæbler pr. Halvkg 30 Ø.
Nye store Blommer og Abrikoser.
Alt i prima Kolonialvarer
til yderlig nedsatte Priser.
Hampesnerlinger 90 Ø. pr. 100 Stk.
Axel Mogensen,
Tein.

Vil De have Dem et Radioapparat?

saa kan De med Fordel købe et
hos mig. 3 og 4 Lampers Mod-
tagere, absolut fineste og bedste,
med alle nyeste Forbedringer. —
Ekstra gode Højtalere, Telefoner,
Anodebatterier, Gitterbatterier og
Akkumulatører og andre løse Dele
til Radio haves paa Lager.

M. C. Funch, Allinge.

Gulvfernis.

Skal Deres Gulve ferniseres til
Julen, bedes De huske paa, at
J. B. Larsens Gulvfernis
altid er den bedste.
Faas i Hel- og Halvkilos Dunke
og i løs Vægt.
Bedste Gulvflak, Møbellak
opløst Schellak — sort Ovnflak.
Broncer.
Gulv — Sølv — Kobber — grøn.

J. B. Larsen.

Hasle Savværk

Træ modtages til Skæring.
Tømmer og Lægter lev. efter Best.

Johanne Hansens

Victualieforretning
anbefaler
hjemmelavet Fars, Medisterpølse,
Lunsepølse, Sylte og Leverpostej.
Fersk, saltet og røget Flæsk.
Lindeplads - Allinge - Telefon 45

Johs. Marcussen,
Skotøjsforretning — Hasle.
Ima Overtrækstøvler og Galocher.

Hurtigtørrende
Gulv- og Lak-Fernis,
extralys — glansfuld
— holdbar —
Gudhjem Handelshus.

Danske Æbler.

Pegeoner 60, Cox Orange 75,
Madæbler 30 og 35 pr. Halvkilo.
Tlf. 41 Gartner Jensen Tlf. 41
All. Frugt- & Blomsterforretng.

Danske Frugtvine

af Beauvais bedste Kvaliteter
føres paa Lager i følgende
Specialiteter i 1/2 og 1/4 Fl.
Portvin, Sherry, Madaira, Tokayer,
Kirsebærvin og Gammelvin
til betydelig nedsatte Priser.
J. B. Larsen, Allinge.

BRØDRENE ANKER, HASLE.

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Alt til Faget henhørende anbefales.

Messens Æne-Udsalg

Nye Frakker og Kjoler til Voksne og Børn
hjemkommer daglig i meget fikse Modeller.
Helulde, voksne Kjoler fra Kr. 10,50.

Tlf. 100.

C. Olsen.

Tlf. 100.

Min Blikkenslager- og Glarmesterforretning

er fra 1. December flyttet hen i Nørregade (ved Møllen)
og anbefaler jeg mig med alt til Faget henhørende.

N. V. Grooss.
aut. Gas- og Vandmester.

Julegaver i smukt og stort Udvalg!

Barometre, Læseglas, Herre- og Damearmbaandsure, Urarmbaand og Urkæder. Minim.- og Maxim.- Termometre. Nipsure i mange Modeller Skeer og Gasler i 2 og 3 Taarns.	Armbaand, Ringe, Slipsnaale, Manchetknapper, Frakkeskjold, Bogmærke Cigar- og Cigaret- kasser i Tin. Skrivetøj, Vaser, Skaale.
---	--

Conrad Hansen

Tlf. 140.

v. Havnen, Allinge.

Tlf. 140.

Sør Deres Indkøb af Julegaver

**Emil Westfis Ur- og
Guldsmedeforretning,**
Tlf. Hasle 116.

— 0 —
**Stort Udvalg!
Gode Varer!
Rimelige Priser!**



Som Lynild

er det gaaet ud over Nordbornholm, at man gør det mest fordelag-
tigste Juleindkøb i **Hasle Installatørforretning.**

Moderne Radioapparater. — — — Højtalere fra 22 Kr.
Akkumulatører. Anodebatterier. Phillips og Telefunkenlamper.

Elektriske Artikler.

Støvsugere (Nilfisk). Strygejern. Lommelyster. Cykellygter. Stander-
lamper. Klaverlamper. Sybordslamper. Røglamper og Lysekroner.
NB. Paa Lysekroner gives 15 pCt. til Jul.

A. Regnersen.

Juleudstilling i Gudhjem!

Julehefter.
Billed- & Børnebøger
Gavebøger
Juletræsdynt, Julelys
Billeder, Rammer
Stort Udvalg i Legetøj
Mekanisk Legetøj
Dukker, Grammofoner
Symaskiner,
Børne- og Selskabsspil
Børneservice
m. m. m.



Guld- og Sølvsmykker
Broscher, Ringe
Armbaand, Halskæder
Slipsnaale, Urkæder
Lommeknive, Sakse
Rustfri Lommeknive
Emaljevarer
Blik-, Aluminiumvarer
Ovnforstel, Kulkasser
Nikkel- og Egetræs-
Brødbakker
Tobak, Cigarer, Piber

Lædervarer i stort Udvalg.

Pengebøger, Seddelbøger, moderne Dametasker, Lomme-Etui,
Kam- og Børste-Etui, Manicure-Etui. Spejle, Sæber, Parfume,
Kobber-, Messing- og Nikkelvarer, Bordservice i Sølv og Plet.
Rustfri Bordknive. Stort Udvalg i Glas og Krystal.
Porcelæn, Fajance, Spise- og Kaffe- og Vandstel, Tallerkener,
Kaffekopper fra 25 Øre Parret, Blaaakantede Spisetallerkener,
Mægtigt Udvalg i Porselæns- og Porcelænskopper til uhørt billige Priser.
Japan-Lakvarer, Jule- og Nytaarskort,
Julekort med bornholmske Prospekter m. m.

J. P. RØNNE, Gudhjem.

Tørrede Frugter.

Nye tørrede Fersken.
Blandede Frugter — Abrikoser
Æbler i Skiver
til betydelig nedsatte Priser.

Tørrede
Blaabær, Hyldebær og Kirsebær.
NB. Tørrede Pærer
forventes om nogle Dage.
J. B. Larsen, Allinge.

Kaffe

har den rigtige Smag og Aroma,
naar den er friskmalet og er til-
med meget drøj; — derfor spares
mange Penge ved at købe Kaffe i

Kaffemagasinet „Prima“.

Tørrede russ. Ærter

allerb. Kvalitet til billigere Pris.
Prima lækrogende gule Ærter.
Flækkeærter.

Hele afskallede Victorieærter.
Brune Bønner. — Hvide Bønner.
Grønne hollandske Kogærter.

J. B. Larsen, Allinge.

Klemensker.

Køb Deres Gulvflak, Lakfernis,
Gulvfernis og Malervarer i
Møllers Malerforretning
En Del Tapetrester uds.

Efter Optofdring
gentages Opførelsen af

„Klæskaved“

(Bornholmsk Komædie i 3 Akter)
i **Hasle Forsamlingshus,**
Søndag d. 9. Decbr. Kl. 8.
Entre Kr. 1 og 1,50 + Skat.
Efter Forestillingen Bal.

Ægte
Amager Hvidkaal,
fint
islandsk Lammekød,
ekstragode
Kogærter.
Gudhjem Handelshus.

Almanakker, Julehefter,
og Julekort anbefales fra
Papirhandelen ved Skolen, All.

Lad ikke Deres Billeder ligge
i Kommodeskuffen læn-
gere, men tag dem frem og
faa dem indrammet til Jul. —
— Jeg har Rammelister og
Rammer i stort Udvalg.
Ovale Rammer til Forstørrelser
Indramning hurtigst og billigst
Fotograf Kjeller, Allinge
ved Havnen. Telefon 4.

Japanhaver

egner sig udmærket som Julegave.
Tlf. 41. Gartner Jensen Tlf. 41.
All. Frugt- & Blomsterforretng.

Lommelamper,

Elektriske Haandlamper, Batterier
og Lamper i flere forskellige Ty-
per haves altid paa Lager.

M. C. FUNCH,
Allinge.

„Hallelyst“ Allinge

Fine Juletræer
er hjemkomne, sælges baade fra
Gartneriet og Butikken i Allinge.

M. Kr. Hofod,
Tlf. Sandvig 6 og 47.

Gillette Barbermaskiner fra 1 Kr. pr. Stk.

Ægte Gillette Barberblade
Rotbart do.
Danske Maage do.
— Absalon do.
Silbemasiner Rothart og Bela
Palmolive Barbercreme.
Barbersæbe Colgates og danske
Barberkoste, Barberspejle,
Tandbørster, Neglebørster,
Kamme i stort Udvalg.
Tandercreme
I alle gaangbare Mærker.
Brillantine, Vaseline, Lanolin
Colgates Talkumpudder.
Arnisan Glycerin.
Parba-Creme, Oatline-Creme,
Champoingpulver
Hämaes, Tjære, Arnisan.
Iris-, Zeroform-, Anthos-,
Palmoliv- og Svovlimlakssæbe
Stort Udvalg i
Haandsæber fra 25 Øre Stk.

Reklamesalg!

1 Valet Barbermaskine m. 1 Blad
1 Strygerem til Barberblade
1 stor Tube Barbercreme
Værdi 4,75 sælges for Kr. 1,75

J. B. Larsen.

Som Julegave til vore Kunder

giver vi i Dagene 1.—12. Decbr.
10 pCt.
Rabat paa hele vort store, kurante
Lager af **ULDNE KJOLETØJER**
Det samme gælder for alle Ny-
heder i Børne- og Damefrakker
samt Ulsters. Saa bliver det lidt
nemmere et faa Stadsen i Orden
til Jul, selv om Tegnebogen er
lidt slunken.
Overhængte **FRAKKER**
sælges til ca. halv Pris.

Manufakturhuset
HASLE

Erede Publikum!

Vær venlig, besøg mine Forret-
ninger.
O. H. Kjær
Barber og Cigarhandler, Hasle.

Biografen.

Søndag Kl. 4 og 8.

Raske Riviera Rejsende.

Lystspil i 7 Akter.
I Hovedrollerne Fyrtaarnet og
Bivognen, Stina Berg m. fl.

Hjørnebutik

med Inventar og Beboelse samt
2 Værelses Lejlighed tilleje.
Tlf. 53. Barber Larsen, Allinge anv.

Vi betaler

hver Uge over 100 Kr.

for Papir og Uddeling af „Nord-
bornholm“ foruden Udgifter til
Sætning og Trykning.

De averterende bedes derfor
erindre, at Bladets væsentlige
Indtægt er Annoncerne, hvor-
for vi maa regne med kontant
Betaling.

Ikke alle tænker over, at et
mindre Beløb hos de enkelte
kan blive en stor Sum for os,
og vi har desværre adskillige
Smaaebeløb udestaaende fra
de forløbne Kvartaler.

„Nordbornholm“ er ikke no-
get Kapitalistblad, og har kun
en beskeden Kapital at virke
med; bindes denne, tvinges vi
til at indskrænke Læserekredsen;
men da dette næppe er i de
avertørendes Interesse, beder
vi dem om ikke at vente altfor
længe med at indfri vore Ind-
betalingskort.

Vor Postkonto er 14146.
Glem det ikke!

Køreplan.

Rønne-Allinge Jernbane.

SØGNEDAGE.

Rønne H.—Sandvig

Rønne H.	8,00	12,40	18,30
Nyter	8,15	12,55	18,45
Klemens	8,25	13,05	18,55
Rø	8,39	13,19	19,09
Tein	8,51	13,31	19,21
Allinge	8,59	13,39	19,29
Sandvig	9,05	13,45	19,35

Sandvig—Rønne H.

Sandvig	9,40	14,00	20,00
Allinge	9,45	14,05	20,05
Tein	9,53	14,13	20,13
Rø	10,05	14,25	20,25
Klemens	10,19	14,39	20,39
Nyter	10,29	14,49	20,49
Rønne H.	10,45	15,05	21,05

SØN- OG HELLIGDAGE

Rønne H.—Sandvig

Rønne	8,30	12,40	19,25
Nyter	8,44	12,54	19,39
Klemens	8,53	13,03	19,48
Rø	9,06	13,16	20,01
Tein	9,17	13,27	20,12
Allinge	9,25	13,35	20,20
Sandvig	9,30	13,40	20,25

Sandvig—Rønne H.

Sandvig	9,45*	14,00	20,45
Allinge	9,50	14,05	20,50
Tein	9,58	14,13	20,58
Rø	10,09	14,24	21,10
Klemens	10,22	14,37	21,24
Nyter	10,31	14,46	21,34
Rønne H.	10,45	15,00	21,50

*) har i Rønne H. Forbindelse med Tog til Nerg.

Julius Hansens Enke

Sandvig.

Paalægsforretningen anbefales

FLÆSK, Kød og Pølser

modtages til Røgning hos Slagterm. Phillipsen, Sandvig.

Ligkister og Ligsenge

altid paa Lager i alle Størrelser, og forskellig Udstyrelser og Priser. Anton Sonnes Byggeforsretning Telefon Allinge 69. Indehaver Chr. Sonne.

Julebøger, Julehefter, Almanakker.

Bestillinger modtages.

J. P. Rønne, Gudhjem. Tlf. 85.

Gaa ikke over Aaen efter Vand

Køb Deres Forbrug af Sodavand fra

Mineralvandsfabriken

BORNHOLM

Sandvig Telefon 25

Allinge Teglværk

anbefales.

Mursten, Teglsten, Drænrør. Tlf. 127.

Lad Dem fotografere

hos P. Anker Poulsen.

Plader og Film fremkaldes og kopieres. — Forskaffelser udføres. Telefon Hæste 66.

Benmel.

Godt, tør Benmel er til Salg. 10 Kr. pr. 100 kg. Tlf. 79.

Fodermelsfabriken, Nyker.

Anton Jensens Cementsløberi, Gudhjem.

Fagsten, Mursten, Rør, Cementvarer

Har De tænkt paa,

at Deres Portræt, som skal bruges som **Julegave**, maa være færdig i god Tid.

Gør Deres Bestilling nu, og udsæt ikke Optagelsen til de mørke Dage i December.

Bedste Tid for Fotografering 11—2. Aabent Søndage.

Fotograf Kjeller, Allinge

ved Havnen. Telefon 4.

Mine gode Cykler

anbefales. Reparationer udføres. Grammofoner og Plader m. m. H. A. Hagedorn, Gudhjem.



Rich. Nielsen, Urmager- & Graver.

Største Udvalg i Fest- og Brudegaver Ny hjemk. Varer til de rigtige Priser.

Kiks og Biscuit

fra 75 Øre pr. Halvkilo.

Største Udvalg i alle gangbare Sorter.

Altid friske Varer.

J. B. Larsen, Allinge

Spillekort.

Whist og Bridge med nye fikse Billeder og Jocker fra 2 Kr. pr. Spil.

L'hombre Kort

Børne Spillekort til 50 Øre Spillet Sex og tres Kort.

J. B. Larsen, Allinge

„Hallelyst“ Allinge

Billige Allétræer.

Paa Grund af Oprømning i denne Maaned uds. et Parti Allétræer, bestaaende af Ahorn, Birk, Kastanje, Elm, for 50—150 Øre Stk.

M. Kr. Kofod,

Tlf. Sandvig 6 og 47.

Køb Deres Ure

hos

M. Michelsen, Gudhjem. Reparationer udføres.

Ajletønder,

Saltkar og Skoldekar anbefales til billigste Priser.

Hasle Bødkerforretning, Tlf. Hasle 105.

A. Lyster

anbefaler

islandsk Lammekød, saltet og roget Flæsk.

Telefon Hasle Nr. 74.

Harald Jørgensen,

Tlf. 13.

Gudhjem.

Tlf. 13.

Kolonial, Vin, Tobak, Cigarer, Konserves.

Udsalg fra Slagteriet.

Altid friskt fra Køleskab.



Restpartiet

af Kjoler og Vinterkaaber, Dame- og Børnehatte udsælges til meget nedsatte Priser.

GEORG JØRGENSEN, Tlf. GUDHJEM 58

Største Vager af færdige Klædninger

og Arbejdstøj samt prima amerikanske Overalls og Jakter fra 3,25—5,00. — Prima blaa Volskindsbentklæder og forøv. andre Arbejdsbentklæder, Trøjer, Bluser og Skjorter. — Underbeklædning i Uld og Bomuld til voksne og Børn. Bestillinger paa Klædninger efter Maal. 1ste Kl. Arbejde til billigste Pris. Altid bedste Kvalitet og største Udvalg i Tricotage og Uldgarn.

Ajletøj og Klæde. **Sens Hansen Allinge.** Vævered og Bomuldstøj.

Allinge nye Møbelmagasin

Havnegade 53. (forh. Købm. Vald. Jørgensens Ejend.)

Stort Udstillings- og Provelager af Soveværelser, Spise- stuer, Herreværelser, Dagligstuer og enkelte Møbler.

Credit indrømmes fra 1 Kr. pr. Uge. Stør. Rab. p. F. Kontant.

10 Aars Garanti

Peter Emil Holm.

10 Aars Garanti.

Nordbornholms Gættekonkurrence.

II

December Maaned er de handlendes travleste Tid. Hver Dag kommer nye Varer, der skal pakkes ud og factureres, smagfulde Udstillinger skal arrangeres o. s. v. Personalet — fra Chefen og ned til yngste Bydreng — slider i det fra tidlig Morgen til langt ud paa Natten.

For at konstatere om vore Læsere forstaar at vurdere en Vinduesudstilling og kan bedømme Varesnes Kvalitet og Pris, har vi henvendt os til **Nordlandets Handelshus** og bedt Firmaet om i den kommende Uge fra Søndag den 9. til 16 December at arrangere en Udstilling. Blandt de udstillede Varer er 3 Genstande mærkede „Nordbornholms Gættekonkurrence“ og egnede som Julegaver for henholdsvis en Dame, en Herre og et Barn.

Det bliver nu vore Læseres Opgave at vurdere disse tre Genstande rigtigt. — Benyt vor Præmiekupon. Denne maa udfyldes og forsynet med tydeligt Navn og Adresse nedlægges i en i Forretningen ophængt Postkasse, mærket „Nordbornholms anden Præmiekonkurrence“. I Kassen er ogsaa nedlagt et forseglet Brev med Firmaets nøjagtige Pris paa nævnte tre Genstande. Den 17. December afhenter vi Kassen og gennemser i Vidners Overværelse de indkomne Løsninger.

Der er udsat 3 Præmier for de rigtige eller nærmest rigtige Priser: 1ste Præmie 10 Kr., 2den Præmie 5 Kr. og 3die Præmie 2 Kr. Er der indkommet flere rigtige Præmier, foretages Lodtrækning.

Vindernes Navne offentliggøres i Nordbornholm's Julenummer, og Gavekort paa de omtalte Beløb kan da afhentes paa vort Kontor.

For det paa Gavekortet angivne Beløb kan Vinderne i Nordlandets Handelshus afhente Varer efter eget Valg.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende [vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvemteste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 466. Chr. Dideriksen, Rønne. Tlf. 466.

Indbinding af Bøger. — Protokollfabrik. — Papirvarer.

I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri.

Aktieselskabet **Hasle Bank** modtager Indskud paa Indlaansbøger og Folio, Terminsydelsel til Kreditforeninger, ordner Kredit

Soveværelser

Borde og Stole

Tlf. n. 13 L. PIHL Klemensker.

Hasle Snedker- og Bygningsforretning.

Største Lager af Ligkister, Ligtøj og Ligsenge.

Tlf. Hasle 35.

Stue- & Vækkeure,

Lommeure,

Herre- og Dame-Armbaandsure, Urkæder og Urarmbaand i stort Udvalg

Conrad Hansen, Tlf. Allinge 140.

Enhver Husmoder bør i egen Interesse forlange

Gudhjem Møllers Flormel

Stort Udvalg af

Ripschsprungs Cigaretter.

O. H. Kjær Hasle.

Kofoed & Mortensen Byggeforsretning



Ligkister og Ligtøj. Stort Lager.

Køb altid Deres BRILLER

i Emil Wesths

Ur- & Guldmedeforsretning

Tlf. Hasle 116

Nøjagtig Udmaalning med Stigmatometer. Brillere efter Lægerecepter ekspederes. Billige Priser.

Allinge Skæperi

Optændningsbrænde altid paa Lager, billige Priser.

Tlf. 29. Geert Hansen